

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 20. februar 2023

Sak

2023/0032 Oss Gjefsjoen – org.nr. 921 672 527 – klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Elisabet Ekberg og varamedlem Hilde K. Ellingsen

Sakens bakgrunn

Oss Gjefsjoen (klager) søkte 19. august 2022 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 70 186 kroner etter dokumentert modell.

Lotteritilsynet avsto søknaden 19. desember 2022, med den begrunnelse at søknadsbeløpet, etter avkortning for merverdiavgiftskostnader som ikke er kompensasjonsberettiget, er under minstegrensen på 7000 kroner. Tilsynet viser prinsipielt til at kostnader knyttet til rivning og gjenoppbygging av hus som ligger på privat eiendom gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter. Subsidiært viser tilsynet til at kostnader knyttet til rivning, flytting og oppbygging av hus ikke er å regne som vedlikehold, og dermed må anses som ombyggingskostnader for bygg.

Klager påklaget vedtaket 8. januar 2023. Klager viser til at våningshuset på Gjevsvj Fjellgård var hovedkvarteret for den eneste amerikanske landoperasjonen i Norge under andre verdenskrig. Huset har stor historisk verdi, både som minnested og som senter for formidling av historie. Huset har stått uten vedlikehold siden 1968 og hadde store råte- og setningsskader. Foreningen ble etablert for å ivareta huset, og drive formidling av historien til interesserte. Klager viser også til at mer enn 80 personer har lagt ned totalt over 5000 dugnadstimer, og at midler til å anskaffe nødvendige materialer er donert fra privatpersoner, offentlige instanser, private stiftelser og organisasjoner. To skoleklasser har fått undervisning på stedet, og to skoleklasser har planlagt besøk til huset i 2023. Foreningen ble tildelt Snåsa kommunes inspirasjonspris og Trøndelag Fylkeskommunes Kulturpris i 2021.

Klager har videre fremholdt at Nils Christian Gjefso og Per Larsson eier våningshuset i fellesskap. Bygningen står på Larsson sin eiendom, og foreningen har inngått en leieavtale med begge grunneierne om å leie/disponere huset vederlagsfritt i 50 år med opsjon på ti nye år etter det. Forutsetningen er at foreningen dekker kostnader til blant annet vedlikehold. Klager anfører at det

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

derfor ikke kan hevdes at grunneierne får en privatøkonomisk fordel av foreningens arbeid i 2021. Etter klagers syn underbygges dette av at bygningen ligger 22 kilometer fra nærmeste bilvei og er omkranset av nasjonalpark på alle sider, slik at det ikke er et blomstrende boligmarked med prisvekst og verdiøkning som i mer urbane strøk.

Endelig viser klager til at Larsson stilte krav om at våningshuset måtte fjernes fra tunet det opprinnelig stod, og at det derfor ble besluttet å demontere huset og flytte det til en ny lokasjon rundt 150 meter unna. Materialene som kunne gjenbrukes er brukt og kostnadene det søkes merverdiavgiftskompensasjon for er erstatningsmaterialer for det som ikke var mulig å gjenbruke. Huset ble gjenreist slik det stod i 1945, og det kan derfor ikke hevdes at dette er ny-, på- eller ombyggingskostnader.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 27. januar 2023 til Lotterinemnda for behandling.

Klager sendte 31. januar 2023 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget for ordningen er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Ved søknad etter dokumentert modell følger det av forskriften § 8 første ledd at søknadsbeløpet er «merverdiavgiftskostnader på varer og tjenester basert på regnskapet ett år tilbake i tid, etter generelle avgrensninger etter § 6».

Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for «kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd».

Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav d at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon til virksomheter «som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter».

En organisasjon som søker etter dokumentert modell må ha minst 7000 kroner i søknadsberettigede merverdiavgiftskostnader, jf. forskriften § 4 andre ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Oss Gjefsjoen sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 19. desember 2022 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Frivillige organisasjoner kan få merverdiavgiftskompensasjon, jf. forskriften § 3 første ledd, men etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav d faller «virksomhet som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter» utenfor kompensasjonsordningen.

I Kulturdepartementets høringsnotat til gjeldende forskrift § 3 bokstav d, pkt. 2.4.2, er det uttalt at:

«Det er ikke intensjonen med ordningen at privatøkonomiske interesser eller virksomhet av privat karakter skal motta kompensasjon. For å sikre at midlene kommer reell frivillig virksomhet til gode vil departementet tydeliggjøre dette i forskrift. I dagens ordning kan for eksempel ikke veilag eller antennelag motta kompensasjon, da disse arbeider for medlemmenes privatøkonomiske interesser. Tilsvarende skal heller ikke organisasjoner motta kompensasjon for kostnader knyttet til vedlikehold av fellesarealer og andre kostnader knyttet til bolig, vedlikehold og snøbrøyting av private veier og andre kostnader knyttet til private eiendeler, interesser ol.»

Det følger av klagers vedtekter § 2 at foreningens formål primært er å ivareta og formidle historien om «Operasjon Rype» og våningshuset. Bygningen skal i størst mulig grad beholde den originale fremtoningen, ved at de originale materialene benyttes så langt det er mulig. Foreningen skal også initiere aktiviteter som bidrar til å formidle historien, både rettet mot et generelt publikum, men også eksklusivt rettet mot foreningens medlemmer.

Videre fremgår det av transaksjonslisten og klagers årsregnskap 2021 at de omsøkte merverdiavgiftskostnadene i all hovedsak knytter seg til arbeidet med våningshuset. Klager har informert om at Nils Christian Gjefso og Per Larsson er eiere av huset, og at bygningen står på Larssons eiendom. Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klagers kostnader i forbindelse med arbeidet med våningshuset er knyttet til privat eiendom.

Lotterinemnda ser det slik at selv om det er riktig at eier/eierne ikke kan selge våningshuset før det har gått minst 50 år på grunn av avtale med foreningen, har eier/eierne fått et renoveret hus som er i vesentlig bedre stand enn før foreningen begynte arbeidet. Kostnadene knyttet til renoveringen er noe eier/eierne normalt selv måtte ha dekket, og det tilsier at kostnadene er av privat karakter. Nemnda legger også til grunn at eiendommens markedsverdi vil være større etter renoveringen, selv om foreningens arbeid ikke nødvendigvis vil gi den samme verdiøkningen som i mer urbane strøk. Nemnda har på bakgrunn av dette kommet til at klagers kostnader i forbindelse med arbeidet med våningshuset er knyttet til virksomhet som gir privatøkonomiske fordeler, og at kostnadene dekker det som normalt må anses for å være kostnader av privat karakter, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. At slike kostnader kan gi positive ringvirkninger for andre enn eier/eierne av den private eiendommen som for eksempel historisk verdi for allmennheten, endrer ikke på dette. Kostnadene knyttet til renoveringen av våningshuset er derfor ikke kompensasjonsberettiget, og det skal følgelig avgrenses for kostnadene i søknadsbeløpet, jf. forskriften § 8.

Lotterinemnda har på denne bakgrunn kommet til at det kun er merverdiavgiftsbeløpet knyttet til TrioWeb AS på 4 794 kroner som kan være kompensasjonsberettiget av de omsøkte kostnadene. Dette beløpet er under minstegrensen ved dokumentert modell på 7000 kroner i søknadsberettigede merverdiavgiftskostnader. Nemnda har etter dette kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for å motta merverdiavgiftskompensasjon.

Lotteritilsynet har også vist til at kostnader knyttet til rivning, flytting og oppbygging av våningshuset ikke er å regne som vedlikehold, og dermed må anses som ombyggingskostnader, jf. forskriften § 6 bokstav b. Lotterinemnda finner ikke grunn til å vurdere om kostnadene er ombyggingskostnader, ettersom nemnda har kommet til at klagers søknadsbeløp, etter avgrensninger for kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget, er under minstegrensen ved ordningen.

Klagen kan etter dette ikke føre frem.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk